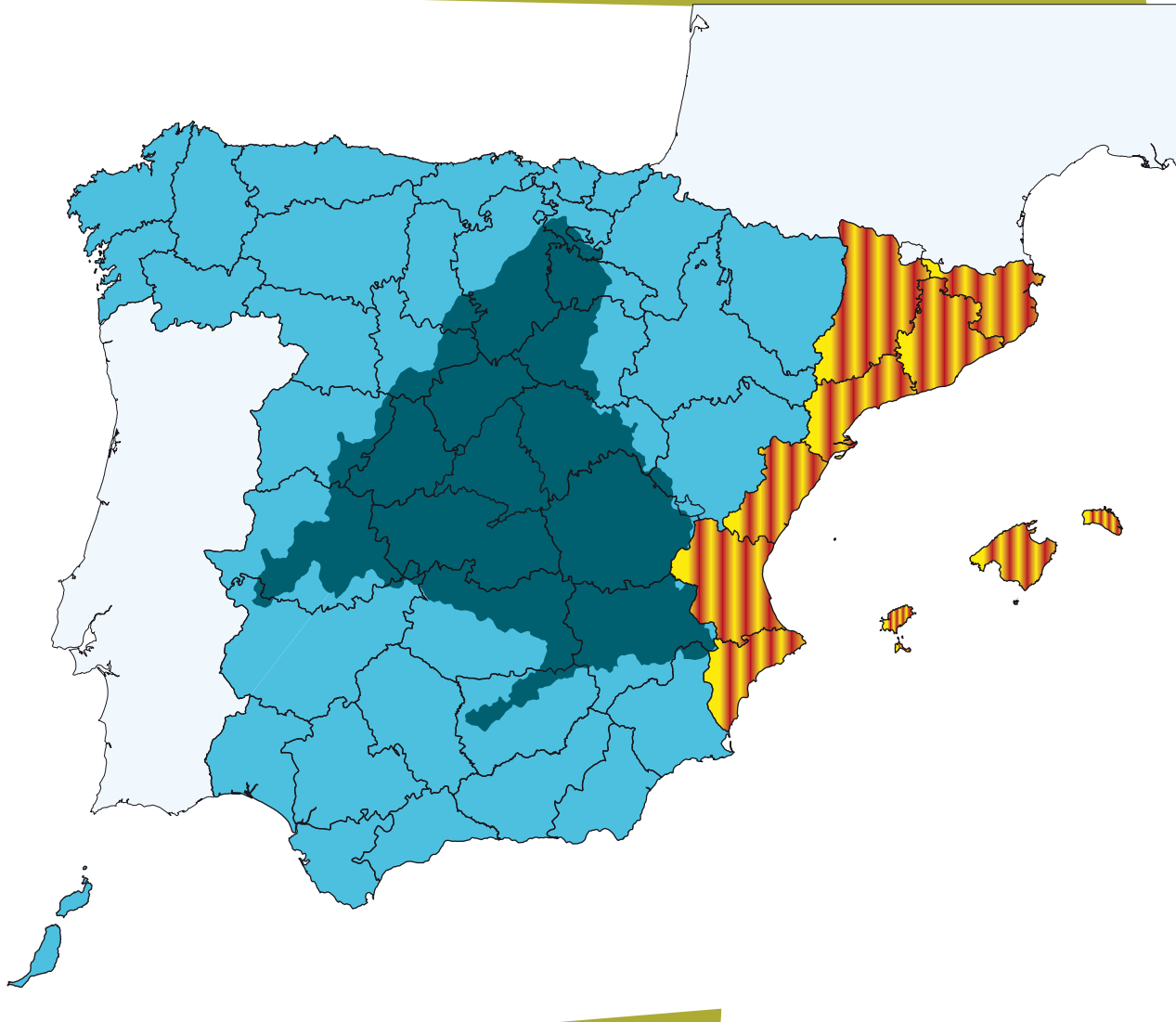

l'altra mirada

Número 10 - octubre 2012

**MÉS CENTRALISME,
MENYS DEMOCRÀCIA**

índex

- 02 Editorial
- 03 Mobilitat: tots els polítics són iguals? **Antoni Verger**
- 04 Crema de fems **Margalida Rosselló i Magdalena Palou**
- 06 Prebes de cirereta
- 07 Un començament de curs gens "normal" **Josep Valero**
- 08 És el final de les escoletes municipals? **Maria José Jiménez**
- 09 Amb el PP de mal a pitjor **Rafel Borràs**
- 10 Entrevista a **Leonard Muntaner**
- 13 Quan s'usa la justícia per fer injustícia **Guillem Caldentey**
- 14 Simposium Renda Bàsica
- 16 Catalunya: ara toca democràcia **Miquel Àngel Llauger**
- 17 I això d'Esquerra Oberta, què és? **Pedro Chaves**
- 19 Crisi econòmica i moral **Gabriel Amengual**
- 22 XXVI Seminari Blanquerna **Macià Calafat**

editorial

El curs escolar i polític ha començat amb retallades i noves mesures antisocials, antidemocràtiques i gairebé antediluvianes, amb l'anunci per part del govern de Mariano Rajoy de gairebé una quarantena de lleis a dictar en els propers mesos que modificaran l'estructura de l'Estat i el seu funcionament tal i com els hem conegut fins ara. Tota una fugida endavant, sobretot davant l'èxit inqüestionable de la manifestació independentista de l'11-s a Catalunya o les eleccions basques que es celebren aquest mes, que probablement deixaran el bloc espanyolista de PP i PSOE en minoria. Síntomes d'una Espanya esgotada que enlloc de reconèixer i apostar per la diversitat com a punt de partida de qualsevol projecte d'Estat, genera encara més tensions amb les seves polítiques de centralització i les seves apel·lacions a les essències pàtries.

La crisi europea s'aprofundeix, i no es percep una alternativa a curt termini. La política encertada d'Hollande en clau interna (fent pagar als més rics els efectes de la crisi) ni s'aplica ni es reivindica al nivell europeu, fet que té molt a veure amb la creixent divisió entre l'Europa central i nòrdica i els països del Sud, que s'explica entre altres coses pel fet que del deute bancari espanyol, un 30% és alemany, i un 20% francès. Allà com aquí, es fa palesa aquella sentència de Marx que els Estats són instruments de dominació d'una classe sobre una altra. La democràcia es trontolla aquí i arreu per uns sistemes de representació en crisi, però també per una igualtat social que ha quedat relegada com a objecte prioritari de les polítiques públiques.

A ca nostra ha acabat la "millor" temporada turística en molts anys, amb rècord de visitants inclòs. Però la pitjor per a milers de treballadors i treballadores cada vegada amb pitjors condicions laborals i amb una temporada cada cop més curta. Més gent a l'atur i més prest, amb pitjor cobertura i perspectives de futur. És una fotografia del model social que s'amaga darrera les polítiques d'ajustament. Com amb la bombolla immobiliària i financera, la seva voracitat criminal és insaciable.

Només aconseguirem aturar aquesta crisi profunda i de magnitud civilitatòria amb dos factors: mobilització social i ruptura de les regles del joc. Un i altre han de ser presents tant a escala local com a escala global. Segui-

rem acumulant forces, amb invitacions a l'esperança com les mobilitzacions viscudes el mes de setembre i les que vindran, amb una referència molt especial a la del 29 de setembre a Portugal, que ha estat capaç de combinar aquests dos elements.

Laura Mintegi candidata a Lehendakari per Bildu

**Imatge de la concentració
"envolta el Congrés"
del passat 25 de setembre**

l'ull crític

Mobilitat: tots els polítics són iguals?

Antoni Verger

**Portaveu PSM-IV-ExM a l'Ajuntament de Palma
Ex-director general de Mobilitat del Govern
(2007-2011)**

Un discurs molt estès afirma que els polítics “tots són iguals”. Una altra afirmació, derivada de l'anterior, és que no hi hauria diferències significatives entre dreta i esquerra a l'hora de gestionar les institucions. Lògicament això és fals per molts motius. Però pens sincerament que en pocs casos se fa tan evident la falsedat d'aquestes “veritats populars” com quan ens posam a analitzar les polítiques de mobilitat i transport públic a les Illes Balears dels darrers anys.

Els primers 16 anys d'autonomia (1983-1999), amb governs del PP (primer AP), varen seguir amb la inèrcia d'un sistema de transport regular per carretera, que se mantenia igual des dels anys 50, basat en concessions privades d'autobús, les “camiones” o els “correus”, que baixaven de cada poble fins a Palma els matins i retornaven als diferents pobles els capvespres.

La introducció de la targeta intermodal a totes les línies de bus interurbà (TIB) significa una autèntica revolució del transport col·lectiu a tota Mallorca.

L'any 1999 arriba al Consolat de Mar el primer govern del pacte de progrés. Per primera vegada podem parlar d'una autèntica política de transports a Balears. El transport col·lectiu és considerat un sector estratègic i s'inverteixen recursos públics. És l'època de la unificació de la imatge de tota la flota (marca TIB, busos pintats en vermell i groc) i dels primers contractes-programa, que permetien a les empreses concessionàries incrementar les freqüències i renovar les flotes. També amb el primer pacte s'aconsegueixen reobrir les línies de tren Inca-Manacor i Inca-Sa Pobla i se comença a elaborar el Pla Director Sectorial de Transports (PDTs), un instrument de planificació indispensable per dissenyar i establir el futur desenvolupament del transport públic a les nostres illes.

A l'any 2003 el PP torna al poder i s'inicia la descontrolada legislatura de Jaume Matas, de la qual els ciutadans encara pagam les conseqüències: corrupció i múltiples obres megalòmanes entre les que no podien faltar les grans autopistes, com la de Lluçmajor o l'Inca-Sa Pobla. Transport públic? Únicament el Metro de Palma, 350 milions d'euros malgastats en transportar menys usuaris que moltes línies de l'EMT, completament al marge de qualsevol justificació racional o criteri tècnic i al marge dels estudis del PDST.

El 2007 el resultat electoral permet un govern progressista i assumeix la gestió de la Conselleria de Mobilitat el Bloc, amb Biel Vicens al capdavant. El desenvolupament del PDST, aprovat l'any 2006 pel PP, i les polítiques de transport públic, esdevenen una prioritat bàsica pel Govern. La introducció de la targeta intermodal a totes les línies de bus interurbà (TIB) significa una autèntica revolució del transport col·lectiu a tota Mallorca. Les baixades de tarifes arriben al 80% en alguns casos. Trajectes que costaven abans 4, 5, 6 o fins a 8 euros passaven a costar 1,20 o 1,50 €. Això, lligat a augments de freqüències i a l'adaptació dels horaris del bus a les necessitats dels ciutadans va provocar augments exponencials d'usuaris (48% d'augment d'usuaris a la línia de Santa Margalida-Palma, 40% a la Puigpunyent-Palma, 30% a l'Esporles-Palma, 26% a la de Bunyola, 20% a la de Lluçmajor, 15% a la de Sóller i 12% a la de Felanitx-Algaida). Per primera vegada en molts anys se podia dir que tota la ciutadania de Mallorca disposava d'un veritable sistema de transport públic, amb tarifes de servei públic.

També en transport ferroviari l'impuls va ser evident. Se va aconseguir un Conveni d'inversions estatals per valor de 443 milions que va permetre començar a desenvolupar el que establia el PDST. ■■■

També s'avança en la tramitació d'una altra actuació prevista al PDST, el tramvia de la badia de Palma.

Mentre, també entre el 2007 i el 2011, el govern progressista de l'Ajuntament de Palma llança una ambiciosa política d'eixos cívics, carrils bici, recuperació d'espai urbà pels vianants i augment de línies i freqüències de la EMT.

Arribam al maig de 2011, JR Bauzá, Mateu Isern i Maria Salom presideixen les principals institucions, torna el PP...i tornam a un escenari d'involució màxima en matèria de mobilitat.

A Palma se destrueix la columna vertebral del sistema de carrils bici, el carril d'Avingudes, se tornen introduir cotxes i camions a l'eix cívic de Blanquerna, se puguen tarifes, se baixen freqüències i, fins i tot, se suprimeixen línies de l'EMT.

El Govern paralitza les obres a mig fer del tren de Llevant mentre el Consell posa en marxa la maquinària per gastar 150 milions d'euros en fer el 2on Cinturó de Palma. És a dir, el Ministeri de Foment no té doblers per complir amb el Conveni Ferroviari amb Balears però sí té doblers per començar unes noves obres d'autopista que començaran a principis de 2013. També s'han pujat exageradament les tarifes de tren i s'ha degradat el servei.

A algú encara no li han quedat clares quines són les prioritats del PP? Algú pot sostenir basant-se en fets que dreta i esquerra són iguals a l'hora de gestionar la mobilitat i el transport a Mallorca? Algú dubta que la dreta balear ha afavorit sempre un model de mobilitat basat en el cotxe privat i el consum de territori i recursos energètics de manera absurda i insostenible?

L'esquerra sempre ha estat compromesa amb l'objectiu d'intentar corregir un desequilibri modal en favor del cotxe evident a Mallorca. Aquest compromís parteix de la convicció que si posam a disposició de la ciutadania unes infraestructures de transport col·lectiu i de mobilitat no motoritzada adequades, seran molts els que optaran cada vegada més per anar a peu, en bici, en bus o tren a la feina, i no en cotxe com fins ara. La legislatura 2007-2011, amb augments exponencials d'usuaris al transport públic i l'eclosió de la bicicleta a Palma, és una demostració de què és possible un canvi de model a Mallorca i apostar per la modernitat, la mobilitat intel·ligent, i per la lluita contra la crisi energètica i el canvi climàtic. **F**

l'ull crític

Crema de fems d'altres indrets

Margalida Rosselló

Ex-consellera de Medi Ambient del Govern del Pacte de Progrés (1999 – 2003)

Magdalena Palou

Consellera del Consell de Mallorca del PSM-IniciativaVerds-Entesa

A Mallorca sempre patim i patirem (a no ser que canviem molt) les conseqüències de dos models de gestió dels nostres recursos: una part de la població prioritza la butxaca (els ingressos ràpids i fàcils a costa de tot) i una altra part prioritza la conservació de la natura i el nostre fet insular.

Així les coses, quan aquests dos models de gestió es veuen amb la possibilitat de fer la seva política ens trobem amb decisions contradictòries: per exemple, amb les comunicacions amb la Universitat, on conflueixen un autobús urbà, un metro i una ampla carretera desdoblada. Xoquen els interessos del transport col·lectiu amb els interessos del transport privat i ambdós amb inversions milionàries!

Tenim, ara mateix, i com a ciutadans de Mallorca, les conseqüències del xoc de dos models de gestió: reciclatge en front a incineració.

I ara ens veiem amb la mateixa tessitura pel que fa als residus. Tenim, ara mateix, i com a ciutadans de Mallorca, les conseqüències del xoc de dos models de gestió: reciclatge en front a incineració.

Facem un poc d'història. L'any 1992 es fa el primer contracte amb TIRME, SA que preveu la construcció de DOS forns amb una capacitat total d'incineració de 350.000 tones de residus a l'any. Amb aquestes instal·lacions i es podria generar electricitat. En aquest contracte es deixa obert a les "necessitats futures" la possibilitat de la construcció de dos nous forns (dues línies noves). El cost de la despesa de construcció es satisfarà en quotes d'amortització anuals que es repartiran en el cost de tractament dels residus i es veurà traduït a la tarifa d'incineració que cada un dels ciutadans de l'illa assumim al nostre municipi. Vaja, en resum: el cost de la despesa l'assumeix la ciutadania. ■■■

El període en què va governar el pacte de progrés (1999-2003) es va fer un pla per gestionar els residus que potenciava les tres R's: reduir, reciclar i reutilitzar (any 2000) amb dos objectius: no fer cap més forn (al contrari del que plantejaven PP i UM en aquells anys) i aconseguir el tancament progressiu dels forns d'incineració. Es varen aconseguir fons europeus per construir les infraestructures necessàries: planta de reciclatge d'envasos, planta de compostatge i planta de biometanització (parc de tecnologies ambientals).

Va coincidir amb l'escàndol de les vaques boges a nivell europeu, hi havia un fort debat sobre com s'havia de resoldre el tema dels animals morts: enterrar-los o cremar-los. Segons TIRME no es podien cremar residus càrnics a la incineradora ja que eren residus perillosos i es va plantejar la possibilitat de fer un forn (de petites dimensions per únicament cremar aquests) degut a la legislació al respecte a nivell europeu. Se va demanar finançament als fons estructurals europeus, i se va donar el vist-i-plau i va acabar la legislatura.

Les infraestructures realitzades per aconseguir les tres R's es varen realitzar amb finançament europeu, tot el contrari que la incineradora pagada íntegrament amb els doblers dels ciutadans.

LEGISLATURA 2003/07: El PP i UM tenien un objectiu comú amb TIRME: incinerar més residus. El reciclatge, la reducció i la reutilització no interessava gens ni a nivell polític ni a nivell empresarial.

Una legislatura nefasta pel medi ambient de Mallorca, especialment referides a la gestió dels residus: Es redacta un nou PDSGRSUM que aposta clarament per la incineració (2006) i que preveu l'ampliació immediata de la capacitat incineratòria amb la construcció de dos nous forns per incinerar els residus (abril 2007) que suposa doblar la capacitat incineradora de Son Reus. Segons informes del 2006 era del tot necessari.

Per executar el projecte es permet **la privatització de la gestió dels residus per 50 anys (màxim que permet la llei)**. Cedir totalment els residus a TIRME, SA per fer negoci a costa del medi ambient mentre la ciutadania n'assumeix els costos via tarifa d'incineració: **Socialitzant els costos i privatitzant els guanys.**

El contracte signat amb TIRME és vergonyós i deixa en les seves mans totes les decisions, el CIM no té marge de maniobra, hipoteca tota la política sobre residus de Mallorca, i deixa als mallorquins al xantatge de l'empresa concessionària a qui sols li interessin els beneficis econòmics. Un contracte que **deixa a la ciutadania de Mallorca com única pagadora** a criteri de la política de l'empresa i elimina qualsevol altra opció de gestió dels residus.

L'actual "necessitat" d'importar fems d'altres llocs per mantenir en funcionament els quatre forns de cap a cap d'any és una mostra de què ES VA ENGANAR LA GENT. Els forns es varen construir perquè eren "TOTALMENT NECESSARIS" i ara hem d'importar fems a cremar aquí, perquè? Error de càlcul? Idò que ho pagui qui ens va enganar: bàsicament PP i UM. Ens trobam davant un xantatge econòmic i medi ambiental per part de TIRME (el Consell de na Salom els fa el joc, que és molt greu).

EL FEMS NO ÉS COMBUSTIBLE: La incineració acaba amb materials que es podrien reutilitzar i reciclar, i evitar tot el procés i els seus costos energètics per poder tornar a produir-los. Els fems són fraccions de residus: matèria orgànica (que es podria tractar via biometanització i compostatge), envasos, paper i vidre (reutilització i reciclatge),

residus fèrrics o d'altres materials com coure, coltan, residus de fusta, etc.

NO ÉS COMBUSTIBLE, UNA ALTRA COSA ÉS QUE SE VULGUI UTILITZAR COM A COMBUSTIBLE. Si s'utilitza com a "combustible" és **UN NEGOCI RODÓ PER L'EMPRESA TIRME**, de la qual en forma part la mateixa empresa ENDESA que té el monopoli energètic de l'illa.

Un "combustible" que li surt a cost zero i que li permet produir més energia i seguir competint en la cursa energètica. **Aquest "combustible" el paga el ciutadà a qui després Endesa li torna cobrar en el rebut d'energia. Un negoci rodó. TIRME és l'empresa amb més guanys de les Illes Balears.**

PP i TIRME venen que la incineradora genera energia renovable. No és renovable acabar amb matèries primeres com fa la incineradora. ■■■

A més, cremar o utilitzar els residus com a combustible no disminueix l'emissió de CO₂ a l'atmosfera, ans el contrari: Si es crema més matèria s'emeten més CO₂. Si els residus s'han de transportar fins a Son Reus en camions, els camions emeten CO₂.

És cert que els residus orgànics generen metà, però amb una política de gestió de residus basada en RRR és pot fer compostatge i plantes de biometanització productores d'energia renovable (això és el que el pacte de progrés va fer). Cremar no és cap solució, ans el contrari.

Creuar fems d'altres llocs produirà:

a) **Augmentar la tarifa** (no oblidem que som els ciutadans que paguem a l'empresa, la qual no fa res per nosaltres sols pel seu interès econòmic). Si s'incinera més se produeixen més **escòries i cendres** (la incineració redueix a la meitat la matèria/materials que crema), i aquestes s'han de tractar i això suposa més infraestructures/espai etc....i això qui ho pagarà?: la ciutadania, com sempre!

b) **Augmentar la contaminació a Mallorca**: si els mallorquins estalvien i produeixen manco resulta que importem fems d'altres llocs a cremar aquí, per tant l'estalvi i la reducció de residus **no** revertirà en una millora en la salut ambiental de l'Illa, ja que segons el PP, a més reducció a Mallorca més importació de residus de fora per mantenir al màxim la incineradora, i **més contaminació per dioxines, furans, etc...** (contaminació amb molts d'informes sobre les seves conseqüències).

A Mallorca tindrem la brutor i la contaminació dels països europeus del nord i del sud.

c) **Falta de transparència i control públic dels residus que ens arribin**. Quins tipus de residus se cremaran? Quins seran els controls? Qui assegura que no se cremaran residus perillosos? Qui farà tot aquest control?. Segurament serà l'empresa que és qui té la concessió.

Com s'assegurarà la transparència i el control públic d'un "combustible" que és sols per un benefici privat?

d) **I els residus de la incineració? que en farem? la utilització de les escòries? el PDSRUM** contempla la possibilitat d'utilitzar les escòries com a material "compactat" per asfaltar carreteres, etc... **anem camí que l'única indústria rendible de Mallorca sigui la incineració de fems**. I de les cendres? Què en farem quan s'esgoti la capacitat del dipòsit de cendres? **F**

prebes de cirereta

Per què hem de dur fems de fora si no podem esvaïr els que tenim dedins (Palma Arena, Son Espases, Emaya,...)?

Per què el colom del PP i el de l'Esperit Sant s'assemblen tant? O són el mateix?

Per què no anomenen Rajoy President "honoris causa" dels vidents i pitonisses?

Per què resulta tan bo de fer elaborar bromes relacionant molts dels nostres polítics i els fems?

Per què fa tremolar sentir fer promeses als Presidents dels Governos?

Per què ningú relaciona les bajanades que diu el President i el fet que anàs a una classe de quaranta alumnes?

Per què, si ens sobra incineradora a Son Reus, no provam d'incinerar la corrupció política i financera i no serà necessari dur res de fora?

Per què el PP encara no s'atreveix a tornar a fundar l'OJE amb les seves joventuts?

Per què fan tanta por les veus crítiques si no hi ha res que amagar?

Per què el President Bauzà necessita enemics tenint els amics que té al Govern de Madrid?

el poble té la veu

Un començament de curs gens

“normal”

Josep Valero

Vocal de la Junta Directiva de FAPA Mallorca

Normalment es diu que un mal estudiant, cerca més temps en trobar justificants als seus mals resultats, que amb intentar millorar el seu rendiment amb la bona feina. L'equip de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats ha intentat tapar el suspens de la seva gestió, amb l'obsessió de vendre que el començament de curs fos “normal”. Cuidar l'aparença és més important que resoldre els problemes. La política en la concepció d'aquests mals anomenats “gestors d'allò públic”, és bàsicament màrqueting i tècnica de venda. Que el producte estigui adulterat, no els causa més problema. I si la consciència protesta una mica, sempre es pot fer un acte de contrició i demanar perdó. El propòsit d'esmena ja es un altre càntic, que per això tenen la veritat del fonamentalisme neoliberal.

Bones paraules i diàleg. Una bona cosa o una “habilitat” per sortir del pas. Vostè triï. Retallades de més de 500 interins; augments brutals de les ràtios d'alumnes per aula; disminució dels professors de suport; disminució de les aportacions als centres; retallades a les beques de transport i menjador; mancances de reposicions de mobiliaris escolars...l'extrema dreta del PP, amb la curolla dels llaços, “l'adoctrinament polític” a les aules, el “gulag” del castellà als patis de les escoles...

Vendre tota aquesta mercaderia avariada sota l'aparença de normalitat era força complicat. Ho varen intentar amb una concessió de darrer moment als sindicats, anunciant que 100 interins més serien renovats. Aturaren la vaga inicial que se preparava. Però durant tot l'estiu, la FAPA i COAPA (Federació de Mallorca i Confederació de Les Illes de les Associacions de Pares d'Alumnes) se feien ressò d'una iniciativa sorgida el mes de juliol, de l'APIMA de l'IES de Sineu, que es deia “així el meu fill no comença...”

És a dir que les retallades de la conselleria, feien impossible un començament de curs amb mínimes condicions. Proposaven que els dos primers dies de curs, els fills no anessin a l'institut, per intentar posar fre a les retallades sofertes, i especialment les que se segueixen encara preparant.

La Plataforma Crida, amb el suport de FAPA Mallorca, prepara una jornada de tancades massives a tots els centres d'ensenyament de Mallorca

Era una acció de protesta, que se volia fer didàctica per a les famílies. No volíem contribuir al clima de “normalitat forçada”, que volia vendre la Conselleria. I aquí començaren els atacs del Instituto de Política Familiar, acusant a FAPA de fomentar l'absentisme escolar per aquesta acció de protesta !!! Aquesta ocurrència també va fer gràcia al conseller, que se tirà a la piscina amb la mateixa acusació. Bones paraules i diàleg.

Les mateixes que la FAPA amb el suport d'altres representants de la comunitat educativa, va fer amb la concentració del començament de curs davant la Conselleria, i amb la performance de “La Cabina”, que era com nosaltres enteníem la “normalitat”. Les mateixes que els centres que secundaren les protestes i on les APIMAS malgrat les dificultats del calendari, varen poder fer una mica d'explicació abans del començament de curs.

Els sindicats ja han convocat noves protestes contra les reduccions retributives de les baixes laborals. La Plataforma Crida, amb el suport de FAPA Mallorca, prepara una jornada de tancades massives de tota la comunitat educativa a tots els centres d'ensenyament de Mallorca, per la darrera setmana de novembre, contra les noves retallades que ja s'estan preparant.

Ho sentim senyor Conseller, el començament de curs no ha estat “normal”, ni ho podrà ser durant tot l'any acadèmic. Vendre peix pudent com a fresc, no s'aconsegueix perfumant tan sols el producte. Però el que és més perillós, és la intoxicació i les seqüeles d'aquest producte avariada que obliga a menjar. Això ja no ho diem tan sols els pares i mares i la resta de la comunitat educativa. Cada vegada són més els economistes que coincideixen...encara que els excomuniquin. **F**

És el final de les escoletes municipals públiques de Palma?

Maria José Jiménez Serrano

Mestra d'Educació Infantil

Treballadora del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants

En tres mesos el Partit Popular ha llevat d'enmig una de les quatre escoletes gestionades directament per l'Ajuntament de Palma amb l'externalització de l'Escola d'Infants de S'Arenal.

Ha desaparegut un dels quatre pilars de l'Educació 0-3, que des de feia 33 anys creia i treballava amb il·lusió per una Educació 0-3 Pública i de Qualitat, per donar-li la importància que cal a l'Etapa Educativa 0-3 i per ser un model educatiu.

Al maig, a pocs mesos d'acabar el curs, d'una manera precipitada, la Regidora d'Educació i Presidenta del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de l'Ajuntament de Palma comunica al comitè d'empresa de les escoletes gestionades directament per l'Ajuntament la intenció d'estalviar, és a dir, de "retallar" en Educació 0-3.

L'única solució que proposen és externalitzar l'escoleta de S'Arenal, amb el que això implica: reducció de plantilla i supressió de llocs de feina.

Passam de l'esglai inicial, perquè per res se'ns havia anunciat aquest possible desenllaç al llarg del curs, a la indignació quan comprovam que les raons per a tot aquest procés són polítiques, que no econòmiques, perquè hi ha altres solucions per aconseguir un estalvi.

Després del suport total per part dels ciutadans i entitats arribant a aconseguir en 15 dies més de 10.600 firmes d'adhesió al manifest "S.O.S. Escoletes Municipals Públiques de Palma"; després del suport institucional de la UIB; després de les dues concentracions davant Cort; després de les protestes i l'activa mobilització de les mares i pares de les escoletes gestionades directament per l'Ajuntament i després de la implicació de les treballadores presentant una alternativa real, una solució oberta a negociació, no s'aconsegueix cap canvi en el discurs de la Regidora d'Educació.

Des del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants no s'ha volgut demanar la implicació de totes les parts en l'estalvi com ha passat a altres empreses de l'Ajuntament.

Però sí ho va proposar el comitè amb la seva Alternativa, una alternativa on s'implicava a les treballadores, als usuaris i a l'Ajuntament. Una Alternativa que va ser rebutjada sense cap possibilitat de negociació, sense consultar les AMIPAS. Una Alternativa descartada perquè només s'havia de basar en el retall a les treballadores, només es demanava l'esforç a les treballadores. Ni la cita del comitè amb el Batle amb les seves promeses incomplertes, ni l'assistència als Plens, amb veu, per part del comitè, ni la presentació d'al·legacions a l'externalització de l'escoleta de S'Arenal per part dels partits de l'oposició, del comitè, dels sindicats i de les treballadores, ni els suggeriments i solucions que s'han proposat des dels grups municipals de l'oposició, han obert cap altre camí que no sigui el proposat per l'equip de govern amb majoria.

S'ha hagut de convocar un Ple extraordinari i urgent en ple mes d'agost amb l'únic punt del dia referit a les escoletes per tal de poder dur a terme l'externalització del servei de l'escoleta de S'Arenal. Ho han aconseguit, el servei ja està externalitzat, i han demostrat que no han estat capaços de plantejar-se ni un moment de reflexió ni de recapitulació.

I és que realment la intenció del Partit Popular era seguir endavant amb el procés d'externalització de l'escoleta de S'Arenal a costa de l'Educació Pública i de Qualitat i a costa de les treballadores.

Què passarà amb Santa Catalina, Son Roca i El Molinar, les altres tres escoletes gestionades directament per l'Ajuntament de Palma?

On quedarà l'Etapa educativa 0-3? Quedarà només en assistencial? Quan es donarà finalment la importància que cal a l'Educació Pública i de Qualitat?

Fins quan haurem d'esperar perquè es consideri la inversió en Educació un bé de futur i no una inversió de doblers públics en empreses privades, perquè n'obtinguin un benefici econòmic?

Fins quan haurem d'esperar perquè l'Educació deixi de ser una decisió política, per ser un dret real per a tots els infants, començant des de l'Etapa 0-3?

Fins quan haurem de lluitar per una Educació Pública que redueixi les desigualtats i faci ciutadans lliures?

Les retallades a l'àmbit Educatiu que s'han duit a terme fins ara no ens deparen un futur molt educatiu, més bé gens educatiu, i més si ens referim a l'Etapa educativa 0-3, la gran oblidada.

És aquest el final de les Escoles d'Infants Municipals Públiques i de Qualitat? **F**

què està passant?

A Balears, amb el PP de mal a pitjor (6 imatges que ho demostren)

Rafel Borràs

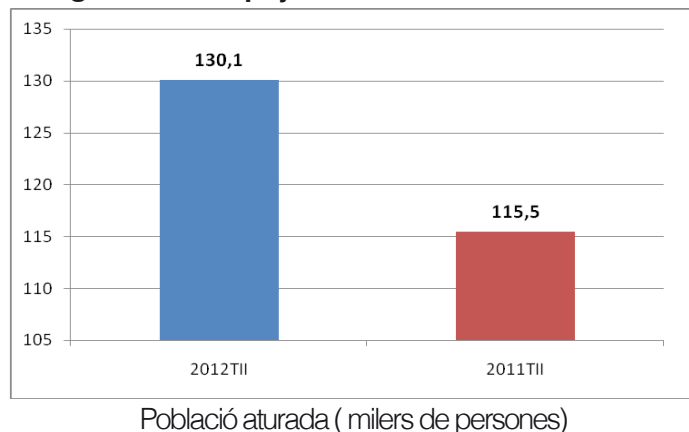
Per justificar aquest titular basta anar a les estadístiques oficials. L'estadística més solida, la que ens permet observar la tendència de les coses i la que forma part de les xifres d'Eurostat, és a dir de l'oficina estadística de la UE, és la Enquesta de la Població Activa (EPA).

El Govern de Bauzá duu, fa no fa, un any governant. Com està el mercat laboral ara en relació a l'inici de legislatura?

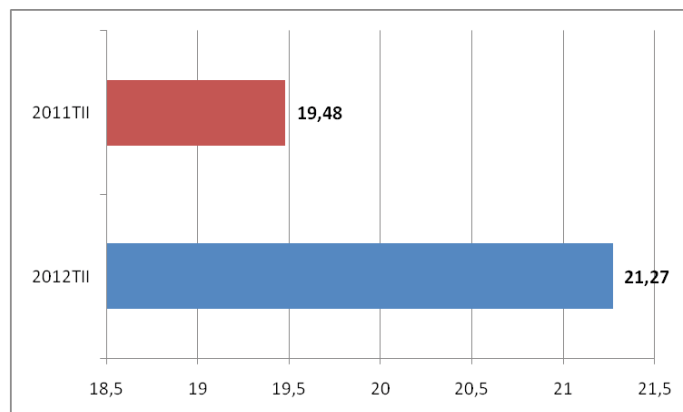
Per això és molt útil comparar els resultats de l'EPA del segon trimestre de 2011 (IIT 2011) amb el del mateix trimestre d'aquest any 2012 (IIT 2012). Val la pena tenir present, –no em cansaré de repetir-ho- que l'EPA és una àmplia enquesta que es realitza de forma contínua (no un dia o dies determinats) i, per això, recull amb major precisió estadística la part central del període enquestat. Per tant la comparació d'aquests trimestres permet observar quines són les tendències des del maig de 2011 (inici de legislatura) fins al maig de 2012 (a un any de govern del PP).

Basten mitja dotzena d'imatges –que sempre valen més que milers de paraules- per concloure que les polítiques exclusivament d'austeritat són un fracàs econòmic i que si, a més a més, s'apliquen únicament a la població no rica, provoquen una societat amb més pobresa, més desigualtat i més injustícia.

Imatge 1 - L'atur puja

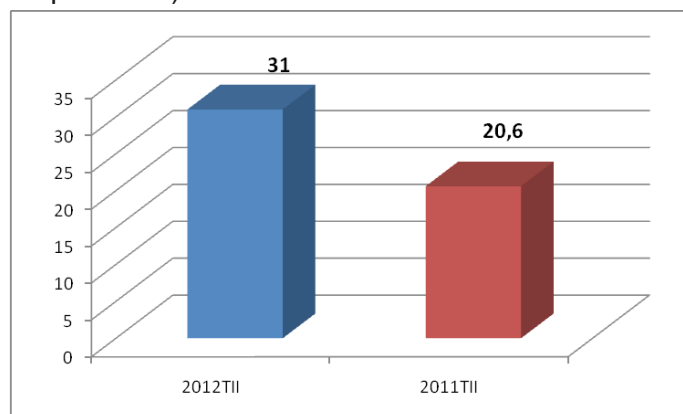

Imatge 2 - Hi ha una major taxa d'atur

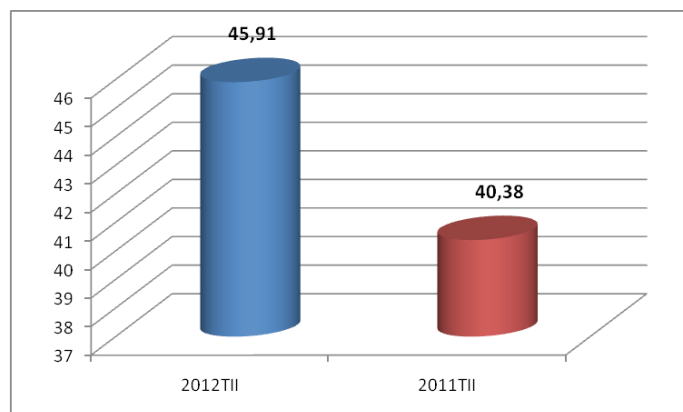
Imatge 3 - Augmenta l'atur de llarga durada

Població aturada amb més de dos anys en atur (miler de persones)

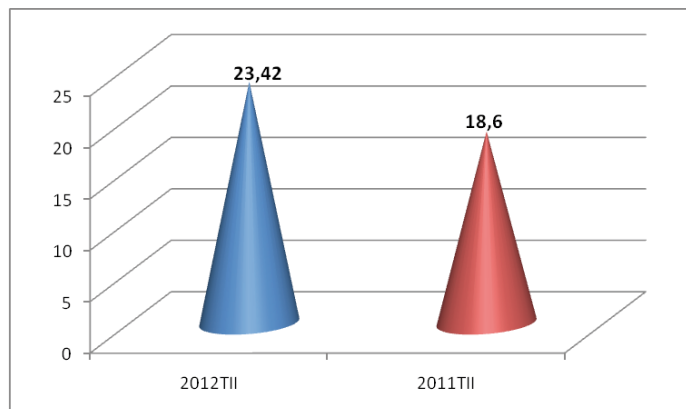

Imatge 4 - L'atur juvenil va a l'alça

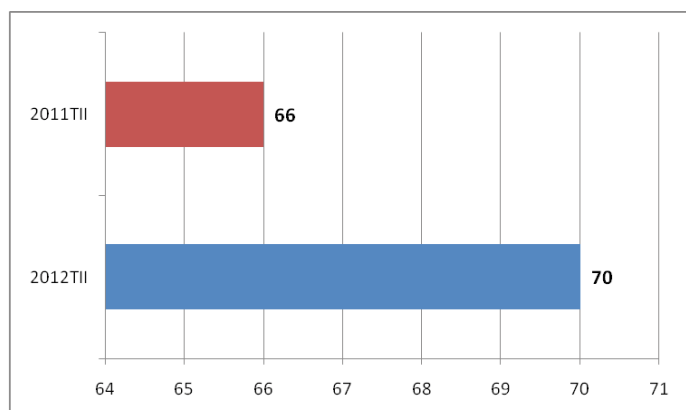
Taxa d'atur de la població menor de 25 anys

Imatge 5 - Hi ha més dones en atur
Taxa d'atur femení

Imatge 6 - Cada cop el mercat laboral és més precari
Població ocupada amb contractes a temps parcial (immensament majoritàriament no desitjat)

l'entrevista

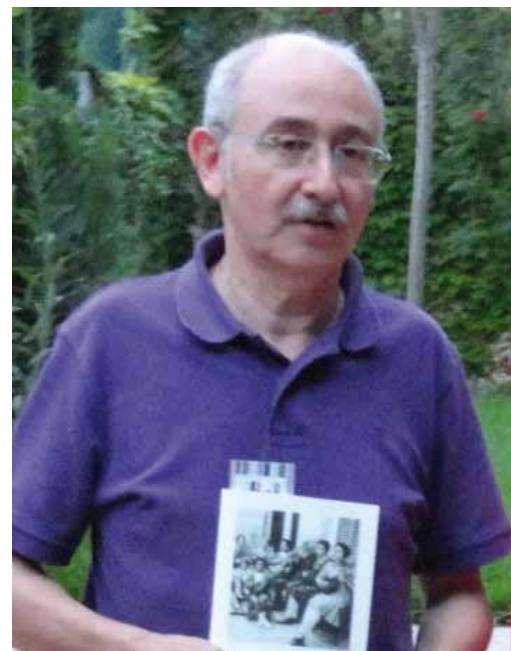
LLEONARD MUNTANER MARIANO, va néixer a Palma l'any 1952. Estudià el batxillerat al Col·legi Sant Francesc de Palma; llicenciat en Filosofia i Lletres (secció Història General) per la Universitat de Barcelona-Delegació de Palma; Doctor en Filosofia i Lletres per la Universitat de Barcelona. Fou professor del departament de Geografia de la UIB (1976-1989), ha estat llibreter antiquari i és editor.

Com i per què un Doctor en Història es fa editor? Des de quan? Suposa una forta inversió inicial?

Som editor vocacional —en un elevat percentatge— per atzar i perquè en un moment d'enorme dificultat per a mi i la meua família se'm va obrir aquesta oportunitat professional. Encara que Leonard Muntaner, Editor S. L. és una empresa relativament jove que va néixer el 1994 (enguany hem celebrat la majoria d'edat), els meus inicis com a editor a temps complet daten del 1989. Un any difícil perquè el rector Nadal Batle i alguns dels seus sequaços aconseguiren fer-me fora de la UIB, on feia tretze anys que exercia com a professor. Vist amb la perspectiva que donen els anys, va ser una brega entre negrets per un poder de broma en un país de jugueta com el nostre. Empès per la necessitat i aprofitant la meua curolla pels llibres antics i amb una mínima experiència en el món de les arts gràfiques, vaig decidir reconvertir-me en editor de llibres.

L'empresa va surar des del primer dia per la meua obsessió pels llibres i per la meua experiència a la Llibreria Ramon Llull de Palma (al carrer del Call, 4), que era de la meua propietat. En parlar dels meus inicis com a editor m'agrada puntualitzar que sempre tindrà un deute impagable amb tot

un seguit de mestres que de ben jovenet m'engrescaren en la lectura i posteriorment en els coneixements relacionats amb l'univers del llibre i de l'estampació.

Una d'aquestes persones és el poeta Mn. Pere Orpí i Ferrer, amb qui vaig col·laborar com a cap de redacció en l'edició de la revista *Vora Mar* (1973-1979) de Peguera, una de les primeres publicacions fundadores de la Premsa Forana de Mallorca. Allí no només hi vaig publicar els meus primers articles d'investigació històrica, sinó que per primer cop vaig aprendre a manejar les anomenades vietnamites i a entendre i a practicar tot el procés de producció —aleshores artesanal i ben elemental— d'una publicació periòdica. Un altre mestre va ser el geògraf Dr. Bartomeu Barceló Pons —creador durant la dècada de 1960 de l'Editorial Daedalus— gràcies al qual vaig fer el seguiment tècnic de nombroses publicacions universitàries des de les Actes del II Encontre de Ciències Humanes i Socials dels Països Catalans (Palma, 1978) fins a la coordinació tècnica (secretari de redacció) de la revista *Trabajos de Geografía* (1979-1982).

Volgudament, em vaig tornar a estranyar de la importància dels errors

També estic en deute amb el Sr. Joan Barberà, un vertader mestre en la tècnica del gravat i en la de l'estampació. Vertadera mà dreta de Joan Miró en el tiratge de gran part de la seva obra gràfica, Barberà, amb qui vaig treballar a Mallorca durant dos estius (Fundació Pilar i Joan Miró de Palma), m'animà a fundar el meu primer taller de gravat calcogràfic que data d'aquell temps i que encara conserv.

El 1989 vaig reunir cinc amics del món de les lletres —Llorenç Pérez Martínez, Mateu Colom i Palmer, Josep Juan Vidal, Miquel Flaquer i Antoni Guiscafré— per tal d'animar-los a participar en la fundació d'una nova editorial: *El Drac*, Editorial S.L., que tingué una vida molt curta, per qüestions que ara no vénen al cas. Celebràvem les juntes directives a la seu de la Biblioteca Bartomeu March de Palma (d'on era director el Dr. Llorenç Pérez) i en poc més d'un any de vida tan sols editàrem dos títols: el famós *Die Insel Mallorca* de Hermann Alexander Pagenstecher i el *Manual del viajero en Palma de Mallorca* de Ramon Medel. D'aquest darrer llibre record un error que ens avergonyí molt a tots.

En rebre els primers exemplars vaig adonar-me que la pàgina 12 es repetia a la 42. Per no perdre els diners de l'edició, férem un sobretiratge de la p. 42 apaivagant un mal que tanmateix ja estava fet. No m'ha tornat a passar. Volgudament, em vaig tornar a estranyar de la importància dels errors.

En 18 anys hem fet gairebé un miler de títols distribuïts en 15 col·leccions i algunes produccions per a empreses públiques i privades

Després d'aquesta primera experiència, es fundaren tot un enfilall d'editorials que han deixat una petjada remarcable, com mai havia conegut la indústria editorial de les Balears. El 1990 amb l'amic Josep Juan Vidal fundàrem *El Tall*, editorial S. L., i el 1991 Antoni Guiscafré feia el mateix amb *Edicions Documenta Balear S.L.* A *El Tall*, editorial S.L. vaig compartir responsabilitats d'empresa amb Josep Juan Vidal durant quatre profitosos anys, fins que el 1994 li vaig vendre la meva part per crear *Leonard Muntaner, Editor S.L.* Durant els darrers anys s'han incorporat a l'empresa els meus dos fills, després d'haver acabat els seus estudis universitaris. Ho han fet lliurement i amb coneixement de causa. N'estic ben satisfet per la continuïtat de l'editorial i perquè la feina els agrada tant o més que a mi. En 18 anys hem fet gairebé un miler de títols distribuïts en 15 col·leccions i algunes produccions per a empreses públiques i privades. Grosso modo aquest és el meu petit historial com a editor.

Quant a la inversió inicial per la qual em preguntaves, he de dir que una petita editorial vocacional com la nostra no s'ha de mesurar tant en diners com en voluntat de voler ser i en coneixements. L'empresa és ben poca cosa sense les capacitats de les persones que la fan possible. En una editorial petita encara és més exagerat: el 90% de l'editorial és l'editor i els seus col·laboradors més directes. La resta, ordinadors, magatzem, fons editorial..., a la pràctica, tot plegat, té un valor relatiu.

Crisi d'editors, crisi de lectors, crisi d'escriptors, crisi de venedors... té un denominador comú? És un mal endèmic?

Els petits editors vocacionals de Mallorca sempre hem estat en crisi. En conseqüència, la crisi actual s'afegeix als problemes derivats del baix percentatge de lectors vocacionals que hi ha a la nostra comunitat.

Edites sempre en català?

En un 90 % els llibres que editam són en català. Així i tot, quan ens arriba un text en castellà que ens interessa l'editam en aquesta llengua.

En què ocupa el temps un editor? Com és el procediment pel qual s'arriba a editar un llibre?

Des que el llibre arriba a l'editorial passa per diferents departaments: avaluació, correcció, disseny i maquetació, revisió de galeres, impressió, distribució i difusió de l'obra. Quan hi ha molts originals per avaluar, cosa que passa sempre, disposam de lectors externs que ens ajuden en aquesta tasca. Com deia un amic meu, fins fa poc estàvem més preocupats per editar el llibre que per la seva comercialització. Amb la crisi, hem hagut de capgirar això donant molta més importància al departament de difusió i vendes. De fet, aquesta tardor hem confeccionat un projecte per exportar algunes de les nostres col·leccions a Amèrica del Sud, concretament a l'Argentina i a Xile.

Hi ha pressions (via subvencions o d'altres) en aquest camp?

En absolut. Puc dir ben alt que mai no he rebut pressions de cap tipus. Ni d'empreses públiques ni de privades. Fins i tot, en algunes de les produccions que hem fet, el client ha confiat completament en la nostra professionalitat.

Hi ha manipulacions (censures, afavoriments) en la cadena que fa arribar el llibre al lector (autors, editors, distribuïdors, llibreters...)?

Nosaltres no hem notat cap tipus de manipulació en aquesta cadena; al contrari, en general, gaudim d'una bona relació amb la majoria de llibreters de les Balears i de Catalunya i, per descomptat, amb els nostres distribuïdors.

Encara més, podria dir que molts llibreters, quan s'adonen de l'esforç que feim editorials com la nostra, tenen una especial cura amb les nostres novetats.

Els mitjans de comunicació quin paper juguen?

Hi ha tres maneres de difondre una obra: a través dels mitjans de comunicació, especialment els suplementos culturals dels diaris; mitjançant els blogs, les xarxes socials i totes les eines que Internet posa a l'abast; i l'antic sistema (el més segur de tots) del boca-orella.

Com vius les noves tecnologies? Editaràs llibres electrònics?

Al meu parer el llibre electrònic acabarà substituint el de paper, sobretot en obres que consumeixen més lectors, com les enciclopèdies o les novel·les. En les obres de tiratges més curts i de temàtiques molt

especialitzades el paper perviurà. A mesura que el llibre electrònic vagi guanyant terreny al mercat, el llibre en paper esdevindrà de cada vegada més rar i, en conseqüència, es revaloritzarà. Aleshores, la demanda i l'oferta s'equipararan. En aquests moments, hi ha molta oferta i poca demanda; quan el llibre surt de la llibreria perd gairebé el 90 % del seu valor inicial.

Atès que un dels futurs relativament immediats del llibre passa pel format electrònic, un editor no pot restar al marge d'aquesta realitat; per tant, ben aviat, molts títols els editarem en els dos formats.

Moltes gràcies, Leonard, i a llegir s'ha dit!!

construint alternatives

Quant s'usa la Justícia per fer injustícia

Guillem Caldentey

Tinent de Batle d'Artà (IniciativaVerds)

Cas 1.

La regidora socialista de l'Ajuntament de Son Servera, M. T. Moreno, va demandar na Conxi Peña, ex-regidora, per haver, suposadament, vulnerat el seu honor en publicar en una revista local, que la regidora socialista hauria tractat d'"enxufar" la seva filla en alguns llocs oferts per l'Ajuntament de Son Servera. Sol·licitava una sanció de 12.000 euros i rectificació pública en la mateixa revista. La defensa de Conxi Peña consistí en argumentar el caràcter purament polític d'aquelles declaracions, en l'exercici de les funcions encomanades i en l'empara del dret d'informació i lliure expressió dins d'un marc de debat polític.

La sentència dictada per Sílvia Ramon el passat dia 20 d'abril que absol la regidora ecosocialista, es fonamenta en la llibertat d'expressió i informació de Conxi Peña -atès que les declaracions tenien suport en la seva condició de regidora- i en el reconeixement que la demandada "tenia motius per dubtar de la legalitat" d'un determinat procés de selecció de personal municipal.

Resultat del procés: Sentència absolutòria per C. Peña en la demanda per part de la regidora socialista M.T. Moreno. La sentència ha estat recorreguda per part de la demandant.

Cas 2.

Rafel Gili (UM), en qualitat de Batle d'Artà amb el suport del PSOE (liderat llavors per M. F. Server, "jurista de prestigi", segons aquest partit), interposà dia 23 de novembre de 2010 denúncia contra el regidor Guillem Caldentey per suposat delictes de revelació de secrets (art 417 del Codi Penal; càstig de presó de dos a quatre anys i inhabilitació per a càrrec públic d'1 a 3 anys), en haver publicat al blog de l'agrupació local d'IniciativaVerds sis documents els quals contendrien dades de caràcter personal.

Aquestes dades serien determinats "números de compte corrent bancari, Informes urbanístics, Informe de la Policia Local, Decrets de suspensió d'obres i Conveni urbanístic".

Els sis documents en qüestió en cap moment no han estat retirats del blog de l'agrupació ecosocialista artanenca i de fet en són accessibles, com el que eren, és a dir, documents fidedignes de suport a la informació i denúncia en alguns casos que es feia de la gestió de l'equip municipal de govern d'aquells moment, conformat per UM-PSOE.

En coherència amb les protestes aleshores formulades per Unió d'Independents d'Artà -dia 24 de novembre al Ple d'Artà, ocasió en què l'anterior Batle d'Artà R. Gili anuncià al regidor ecosocialista i a tota la Corporació la interposició de la demanda el dia anterior, l'actual Batle d'Artà, J. Alzamora (UIA) va traslladar davant del Jutjat el passat mes de novembre la seva voluntat d'enretirar la denúncia.

Resultat del procés: Sobreseïment de diligències per suposada revelació de secrets de G. Caldentey

La defensa en ambdós casos ha anat a càrrec de l'advocada Francisca Mas i Busquets.

Conclusió

Es tracta en ambdós casos de denúncies a nivell judicial sense fonament que no tenien altre objectiu que distreure l'atenció en aspectes de la gestió dels equips de govern durament criticada pels regidors ecosocialistes, i intimidar-los. En el cas de C. Peña, la passada legislatura va denunciar (políticament) amb duresa aspectes com la contractació de les obres i projectes complementaris del carril-bici per part de Josep Barrientos així com la contractació de personal dirigida per M.T. Moreno. G. Caldentey, a l'oposició durant la passada legislatura, va concentrar gran part de la seva tasca en denunciar l'opacitat exercida pel pacte UM-PSOE i com és tradicional, la política de deixar fer en disciplina urbanística.

Crida l'atenció

La trajectòria d'èxits judicials dels ecosocialistes d'Artà i la comarca, que fins ara no han rebut cap sentència condemnatòria ni una, a pesar dels múltiples atacs intimidatoris per la via judicial. Fa poc, Julen Adrián (ex-regidor de 1999 a 2007) i Maria Ramírez (militant d'IniciativaVerds d'Artà) també sortiren indemnes després de 8 anys de persecució judicial per part de l'antic arquitecte municipal d'Artà, Mateu Carrió. **F**

XII SIMPOSI DE LA XARXA RENDA BÀSICA

Dates: 16 i 17 de novembre de 2012

Lloc: Can Alcover - Espai de Cultura

carrer de Sant Alonso, 24 Palma (Mallorca) (www.canalcover.cat)

Inscriu-te fent click aquí

o enviant un correu a
ateneu.peremascaro@gmail.com

PROGRAMA

16 Novembre 2012 (divendres)

16,30h Presentació XII simposi.
Miquel Rosselló (President Ateneu Pere Mascaró)

17,00 h. TAULA RODONA: "La Renda Bàsica en el camí d'una igualtat real"

Participants:

Bernat Riutort (Professor de la UIB)

Ander Rodríguez Lejarza (Diputat afers socials de la Diputació de Guipúscoa)

Daniel Raventós (President Xarxa Renda Bàsica)

Moderador: Rafel Borràs

19,00 h. Debat.

17 Novembre 2012 (dissabte)

10,00 h. PONÈNCIA:
"Una proposta d'avaluació de la viabilitat de la RB a Balears"
Pep Valero (Ateneu Pere Mascaró) i Andreu Horrach (Sociòleg)

10,30 h. EXPOSICIÓ DE COMUNICACIONS
Normes per presentar les comunicacions

11.30 h. Descans

12,00 h. TAULA RODONA: "La RB en el context de la realitat social de Mallorca"

Participants:

Katiana Vicens (Secretària general de CCOO Illes Balears)

Lorenzo Bravo (Secretari general d'UGT Illes Balears)

Lluís Ballester (Professor de la UIB)

Llorenç Pou (Professor de la UIB)

Moderada: Lila Thomàs i Andreu (Ateneu Pere Mascaró)

13,30 h. DIÀLEG: "La RB en el programa emancipador del segle XXI"

David Casassas (Secretari de la Basic Income Earth Network i vicepresident de la XRB)
amb David Abril (Coordinador d'Iniciativaverds)

14,00 h. Cloenda XII Simposi

Mes informació a:

www.redrentabasica.org

www.ateneuperemascaro.org

La Renda Bàsica és un ingrés pagat per l'Estat, com a dret de ciutadania, a cada membre de ple dret o resident de la societat fins i tot si no vol treballar de forma remunerada, sense prendre en consideració si és ric o pobre o, dit d'una altra forma, independentment de quins puguin ser les altres possibles fonts de renda, i sense importar amb qui convisqui."

Catalunya: ara toca democràcia

Miquel Àngel Llauger

Escriptor i professor

Crec que els que som de l'esquerra alternativa, o de l'esquerra verda, ens trobam una mica descol·locats amb la precipitació dels esdeveniments a Catalunya: nosaltres, de sempre, érem federalistes, o, potser, confederalistes. Mai no hem tingut cap dubte a l'hora de reclamar més autogovern, o impuls per a la llengua, però hem tingut l'independentisme com el territori d'un nacionalisme amb el qual culturalment no ens acabam d'identificar. Les coses, però, són com són, i el federalisme, que darrerament s'havia quedat gairebé sense defensors ni dins ni fora dels Països Catalans, sembla ara el refugi improvisat de molts que dels que volen rebutjar l'independentisme sense ser els troglodites del PP.

Ferran Sáez afirmava que la línia divisòria principal no és ara la que separa independentistes de no independentistes sinó la que separa demòcrates de no demòcrates

Què pensar, què dir, què defensar? Crec que el que resulta més clarificador és observar quina ha estat la resposta de l'espanyolisme després de la manifestació de l'11 de setembre i de les passes posteriors fetes pels partits i les institucions de Catalunya. Podríem sintetitzar-ho en allò castís de *no puede ser y además es imposible*. La línia principal no ha estat que la independència de Catalunya sigui inconvenient, o poc desitjable, sinó que és inconcebible. S'ha esgrimit la Constitució, com si es tractàs de les Taules de la Llei gravades sobre pedra pel dit de foc de Jehovà. Els més bizantins han dit que el subjecte de sobirania és el poble espanyol i no el poble català, com si els subjectes de sobirania fossin essències absolutes determinades des de sempre i per a sempre. S'ha abusat de la por: Europa no ho voldrà, el nou estat serà inviable, trencarà la societat catalana, no podrà comerciar amb ningú. I no s'han estalviat amenaces: ni la de la suspensió de l'autonomia ni la de l'exèrcit com a garant de la unitat nacional.

És esgarrifós, en aquest respecte, que sigui ni més ni menys que un socialista il·lustrat com José Luis Cebrián qui ens recordi que "la democràcia es basa en el respecte a les lleis, que no exclou la coacció física en la forma que aquestes lleis determinin". Això, en un article que defensa el federalisme.

No m'he pogut empassar tots els rius de tinta que han corregut sobre la qüestió, però Déu n'hi do els que he recorregut, i poques coses m'han semblat més lúcides, i més adequades davant l'estat de coses que he descrit, que un article en què el filòsof Ferran Sáez afirmava que la línia divisòria principal no és ara la que separa independentistes de no independentistes sinó la que separa demòcrates de no demòcrates. És a dir, la que determina el camp dels que creuen que Catalunya té el dret de decidir el seu futur. Vistes les coses així, els de l'esquerra alternativa no hem de tenir cap dubte de quin és el nostre territori. Som demòcrates, un camp en què poden conuiu independentistes, autonomistes, persones que haurien volgut una convivència federal i persones que segueixen defensant un model federal.

El que succeix a Catalunya s'ha de resoldre donant la paraula a la gent, en un calendari raonable (que vol dir que la cosa no s'eternitzi) i en uns termes (quina és la majoria necessària per a una independència, etc.) també raonables. Dit sia de passada: la proclamació parlamentària d'un estat independent, sense referèndum, restaria molta legitimitat democràtica al procés. I la celebració del referèndum seria, en si mateixa, una bona notícia: el poble, informat i madur, decideix. La gent de l'esquerra verda de les Illes no podem defensar altra cosa, i hem de treballar pensant en com ens pot afectar el procés: les conseqüències positives de tot allò que sigui eixamplar el camp de la democràcia, però també la possible complexitat dels rebots. A Catalunya, ara toca democràcia. Millor dit: a Catalunya, a les Illes, pertot arreu, sempre toca democràcia. **F**

I això d'Esquerra Oberta, què és?

Pedro Chaves

Membre del Consell Polític d'Esquerra Oberta

Les enquestes del CIS reiteren insistentment la dada que acredita el profund descrèdit de la classe política a casa nostra: la ciutadania considera els polítics professionals el tercer problema en importància d'Espanya. Altres dades contribueixen a reforçar la consistència d'aquest cop: es pensa majoritàriament que manen els bancs abans que el govern o ser polític professional seria una de les últimes coses que ningú triaria com acompliment laboral.

La crisi de la política és, per tant, un tema recurrent que val la pena ser contrastat amb altres evidències: el 15M pot ser pres com la punta d'un iceberg d'activisme social i compromís públic que impugnant la política "formal" reclama democràcies de més intensitat i exigeix la reinvençió de la representació política i de la política mateixa.

D'altra banda, les noves tecnologies de la comunicació, especialment Internet, però no només, han creat nous models de relació més horitzontals, necessàriament interactius i participants. A la xarxa s'és simultàniament subjecte, objecte, emissor, receptor ... Aquesta evidència exigeix un nou comportament que s'adapti a les pràctiques dels nous activismes on la xarxa juga un paper essencial.

Específicament en el nostre país, la persistència d'una reivindicació nacional en alguns llocs, posa en relleu el fracàs de la transició política i del disseny constitucional, si més no en aquest punt. En l'actual context aquesta exigència identitària té una forta arrel democràtica que s'ha de sumar a les reclamacions d'altres formes de participació política i de representació del conflicte social.

La dada rellevant al nostre parer és aquest: la globalització primer, les polítiques desreguladores inherents al neoliberalisme després i la crisi en últim lloc, han modificat substancialment les pautes de representació política tradicionals. En aquest tsunami sociopolític que estem vivint res tornarà a ser com abans. La política no tornarà a ser la mateixa ni podrà ser reivindicada de la mateixa manera.

Si entenem l'actual situació com la d'un canvi de paradigma en el global, entendrem millor la insatisfacció amb la política tradicional. I també la necessitat, des de l'esquerra alternativa, de pensar aquest moment històric com una oportunitat per pensar com construir un bloc social i polític amb voluntat de convèncer la majoria de la societat que "són possibles altres camins", que "el sofriment i la pobresa per a la majoria no són l'única alternativa".

La guerra de classes que l'1% de la població ha declarat al 99% restant ha de ser combatuda no des dels vells pressupostos productivistes, patriarcals i jeràrquics, sinó des d'un nou model ecològic, equitatiu, no discriminatori i radicalment democràtic. No es tracta d'"aprofitar" la crisi per créixer una mica en termes electorals. Es tracta de pensar l'oportunitat que se'ns brinda per oferir a la societat una esperança creïble que les coses poden ser d'una altra manera.

Aquestes són algunes de les raons que ens expliquen com a projecte: Esquerra Oberta neix amb la vocació de portar aquest discurs de canvi i de trobada al conjunt de l'esquerra alternativa. Creiem que Esquerra Unida va abandonar incomprendiblement l'estratègia de la refundació de l'esquerra alternativa just en el moment en què més es necessitava d'aquesta visió àmplia i generosa. La realitat avui és que l'esquerra política dins d'aquest espai de l'esquerra no socialdemòcrata apareix fragmentada en diferents opcions i amb evidents diferències polítiques, culturals i d'agenda.

No pretenem construir amalgames a la manera antiga, pensem més aviat en dinàmiques de trobada, de solidaritat i de construcció de confiança, respecte i autonomia. L'evidència que el procés d'articulació d'aquesta esquerra ha de considerar, entre altres coses, la realitat plurinacional del nostre estat, ens obliga a la humilitat i en saber escoltar. L'evidència afegida, que en alguns llocs la representació en aquest espai està o disputada o exercida per forces polítiques no estatals, exigeix encara més atenció i respecte. ■■■

Però construir un referent creïble per a la ciutadania implica avui incorporar actors molt significatius en l'àmbit del social i buscar passarel·les que permetin un encaix còmode per actors molt diferents. Necessitem d'audàcia, capacitat d'invenció i ambició per entendre les exigències del moment.

Finalment, pretenem fer això des d'una organització que hagi après de les exigències que un nou tipus de militància plantegen. La política pot recuperar ser un espai d'aprenentatge ciutadà, d'acumulació de cultura cívica.

Convé no oblidar que res d'això passarà si no hi ha la voluntat i la intel·ligència per posar-se a fer-ho. En l'actual context de descrèdit de la política són més fàcils i comprensibles per a la majoria les opcions neo populistes o gairebé res neo. Hi ha una crítica a la política que traspua feixisme per tots els porus, no ho oblidem.

Aquest és un temps excepcional que exigeix propostes al seu mateix nivell. Aquest és l'espai que Esquerra Oberta vol compartir amb els i les altres. **F**

Asamblea de constitución d'Esquerra Oberta (Madrid)

Crisi econòmica i moral

Gabriel Amengual Coll

**Doctor en Filosofia i Teologia
Catedràtic de Filosofia de la UIB**

Des dels quatre vents s'ha dit que la crisi actual és molt més que econòmica, és moral, ètica. Certament aquesta afirmació no té res d'estrany, puix l'economia és una activitat humana i, per tant, com tota acció humana, es regeix per fins i motius, i aquests arrelen en les actituds i els hàbits morals, és a dir, en l'actitud davant la vida i els altres, en les expectatives i mòbils, en els interessos que orienten la conducta. Una acció compta sempre amb una regulació que la defineix com tal acció, és, per tant, una acció normada, norma que en darrer terme és ètica. Per tant s'hauria de fer una anàlisi d'aquest humus que ha produït el desastre que ara ens toca afrontar.

La crisi actual és moral sobretot per les seves causes i per les seves conseqüències. La crisi posa de manifest el buit ètic que covava en el temps de creixement econòmic. Recordem que l'etapa de creixement econòmic, que en termes general es data entre el 1995 i 2007, 12 anys, no comportà una reducció de la pobresa ni posà les bases per unes vies de creixement sostenible i sòlid i unes relacions socials més lliures i harmonitzades, més igualitàries, major distribució de bens i d'igualtat d'oportunitats; es va basar més bé en la mà d'obra barata, un recurs massa estès i barat, molt abundant. Es va fer massa poc en educació i investigació, en crear una massa amb les capacitats adients per afrontar els reptes que ara ens estan assetjant. Es va seguir la via del diner fàcil, sense estalvi ni previsió de futur, previsió que no és tan sols econòmica, sinó sobretot formativa i social, és a dir, inversió en recursos humans, per dir-ho en termes econòmics.

També és moral per les seves conseqüències: un aturat no és solament un individu no productiu i una càrrega social, sinó sobretot un ser humà que perd un punt important de la seva inserció social i de la seva autoafirmació, fora de la circulació social normal, sense els recursos que li donen autonomia econòmica, social i l'autoestima suficient per fer-se amb els companys, per atendre la família, la qual cosa té efectes socials i psíquics desastrosos: el converteixen en un desesperançat, perquè no és només el fet d'ara no tenir un lloc de feina, sinó de tenir-ne escasses esperances, i amb elles es perden les possibilitats de molts d'altres projectes.

La "banalitat del mal" volia posar de manifest que les majors atrocitats es poden cometre sense mal cor, sense 'malícia', complint el deure de cada dia

Trescant una mica per aquest camp de les causes i les conseqüències, voldria posar en relleu dos aspectes de la crisi actual i la seva dimensió moral.

La banalitat del mal

Aquesta expressió, com se sap, la forjà Hannah Arendt, per caracteritzar l'aparent normalitat d'un dels grans monstres del nazisme, Adolf Eichmann. Òbviament el títol mateix era provocador i suscità enorme polèmica, principalment per part dels descendents de les víctimes, ja que en aquesta expressió hi veien com una mena d'exculpació del culpable, com si, el que havia fet, fos banal i no un dels majors crims contra la humanitat. La "banalitat del mal" volia posar de manifest que les majors atrocitats es poden cometre sense mal cor, sense 'malícia', complint el deure de cada dia com a funcionari, essent un bon ciutadà, obeint les lleis establertes; no calia ser un depravat moral, mancat de sentiments. Eichmann era un home culte, que trobava el seu gust en la música clàssica, tenia família, que duia bé i estimava. La monstruositat dels fets (i aquesta és la tesi bàsica d'Arendt) no exigia, com executor, un monstre, sinó un home del caramull, amb educació i formació, però, això sí, irreflexiu, seguia simplement les pautes que li venien marcades.

La qüestió de la banalitat del mal, que plantejà Arendt, va molt més enllà del cas que li suscità la qüestió. Té l'enorme importància de que sigui possiblement la manera més freqüent i quotidiana amb què es presenta i es comet el mal, especialment avui en economia i en política. L'enormitat del mal de l'empobriment de persones i pobles, de la fam i les guerres, és comès moltes vegades pels respectius funcionaris que segueixen les lleis i les normatives i reglaments i fulls de ruta de l'acció que correspon. ■■■

La majoria no fa més que seguir la lògica de la seva professió i la seva feina.

Aquesta consideració ve a compte per un doble costat:

1) cal personalitzar els impersonals mercats". Les lleis de l'economia són executades per actors concrets, que són els que fabriquen els productes financers i els implementen. Hi ha uns especuladors que, seguint una legalitat, exploten la gent, i, per molt legal que sigui, no deixa de ser explotació.

2) Cal cercar responsables i demanar responsabilitats. A tall d'exemple: Com s'explica que amb tants d'organismes que vetllen pel bon funcionament de l'economia no puguin preveure i almanco afrontar a temps unes desviacions tan severes i profundes? Pensem en l'auditoria que un mes abans de la fallida del Lehman & Brothers encara li havia donat la màxima qualificació de credibilitat i en que el nostre president, quan ja la crisi feia furor a altres contrades, ens estava dient que havíem entrat a la Champions-League de l'economia. Potser aquests dos fets siguin anècdota, però el que s'eleva a categoria —a la meua manera de veure inexperta— és la pregunta de què feien les grans institucions econòmiques a nivell internacional, com el FMI, l'OCDE, la Comissió Europea? I què les de nivell estatal, amb responsabilitat directa i explícita, amb capacitat de decisió i execució, i que per això estan: els Ministeris d'Hisenda i Economia, amb una Vicepresidència de govern inclosa, que tot ho preveuen i planifiquen, fent pressuposts cada any i estudis continus? I l'imparcial Banc d'Espanya? I no diguem res dels grans centres d'estudis d'economia dels bancs i caixes, a més de les facultats i centres acadèmics d'estudi. Són molts de tècnics d'alt rang al servei d'una causa fallida. És molta ciència i funcionari i administradors de la cosa pública per tan mal resultat.

Les pràctiques corruptes no es limiten a l'apropiació indeguda o al suborn, sinó també a la imprevisió, a l'encobriment de la situació i no prendre les mesures pertinents

Crec que és un deure moral cercar i demanar responsabilitats. No es tracta de furgar en el passat, sinó de responsabilitzar, i això serveix per al passat i per al futur. I al meu mode de veure els responsables se situen en els dos llocs de decisions de les societats modernes, segons ja diagnosticà M. Weber, és a dir, l'economia i la política, l'empresa i l'administració.

Les pràctiques corruptes no es limiten a l'apropiació indeguda o al suborn, sinó també a la imprevisió, a l'encobriment de la situació i no prendre les mesures pertinents, o simplement seguir col·laborant perquè tot segueixi igual fins que s'enfonsi.

L'antropologia de l'homo economicus és la de l'individualisme possessiu i insolidari.

Si no hem d'acceptar les coses de manera fatalista, com si d'una desgràcia natural es tractés, cal replantejar-ne la qüestió de la responsabilitat i prendre consciència d'aquesta manera tan fina de cometre el mal: essent un bon funcionari, un bon polític, complint sempre les ordres, encara que no facin més que encobrir una gran mentida.

A aquesta banalitat del mal (que pressuposa el bon compliment del deure), cal afegir-hi, que per cosa òbvia, ja només l'esment: les pràctiques corruptes, tant en política com en economia, que han portat a aquests resultats desastrosos. Corrupció que no rau solament en embutxacar-se el diner públic, sinó en pervertir l'acció política per a fins diversos, diferents i divergents de la política mateixa o en forçar les lleis del mercat fins que produeixen els efectes contraris i autodestructius.

A la recerca d'una nova forma de vida

Les causes morals de la crisi també ens porta a preguntar-nos què és el que ens ha portat a la crisi, quins valors imperaven en aquest temps de creixement que ens ha portat a la crisi. Fins i tot ens podríem preguntar per quina antropologia, quina imatge d'home hi havia en aquesta tendència que ens ha dut a la crisi? Un creixement basat en el consum a tota costa, consum que pressuposava recursos inexhauribles, creixement a costa de l'explotació de la natura; explotació de la mà d'obra barata per tal de tenir la producció de mercaderies a més bon preu, explotant la gent, països, creant un nou esclavatge i explotant els recursos dels països empobrits. És l'antropologia de l'homo economicus, de l'individualisme possessiu i insolidari.

Cal tenir una visió planetària i veure que no hi ha tant per a tots. No pot ser seguir cegament l'imperatiu del creixement econòmic a qualsevol preu. Què farem quan la majoria de xinesos tinguin cotxe particular, ? i els indis, ? i els africans?. Seguint la nostra forma de vida, la vida serà impossible a la terra. ■■■

No hi ha tant per a tots. I malgrat tot, hi ha abastament per a tots! És un problema no sols de rendiment i distribució, sinó de forma de vida.

No és fàcil definir què s'entén per forma de vida i menys encara traçar les línies d'una forma de vida que es cerca, sobretot si un vol anar més enllà de les declaracions morals sobre la necessitat de solidaritat, respecte a la natura, relacions més justes amb els pobles empostrats, etc. Per això ho diré en negatiu, intentant mostrar com se és ara i no s'hauria de ser. Ho diré, de tota manera, fent ús d'uns tòpics:

No cal ser un *donjuan*. Entenc aquesta figura un poc a la manera de Kierkegaard, per al qual és el que viu el moment, intenta passar-s'ho bé, tirar endavant; no té ni trajectòria de vida, sinó moments, ni té relacions humanes, sinó contactes esporàdics i cercats per al propi acontentament. És potser ara un producte del creixement econòmic, el qual en cultura ha produït la postmodernitat. És un irresponsable, perquè no respon ni d'ell mateix. El donjoan és aquell que frueix els recursos.

Tampoc ens serveix l'executiu, que és aquell que calcula danys i guanys, fa projectes, però només sota el domini de la lògica econòmica, també mirant el creixement econòmic del present, consistent en enriquir el que tenen i deixant fora els que necessiten.

Sempre recordaré que en economia la necessitat es defineix com "la demanda solvent", la necessitat no és donar pa a aquell que té fam, sinó a aquell que el pot pagar; la necessitat no és la indigència, sinó la demanda a d'aquell que té per satisfer la seva necessitat. És una responsabilitat limitada al que ja es té de cara a augmentar-lo. L'executiu és el que administra els recursos.

També coneixem un altre tipus, avui gairebé en desús. És l'utòpic, aquell que somnia metes belles, però sense pensar els mitjans, carregant-se el present i les persones per tal d'assolir un futur que només té lloc en el seu imaginari i que, pel preu que paga en el present, el fa impossible. En aquesta descripció de l'utòpic hi poden besllumar al·lusions a l'experiència del "socialisme real", perquè de l'altra gran proposta política del segle XX, només caldria parlar d'una anti-utopia monstruosa. En tot cas, "sempre que l'home ha volgut fer de l'Estat el seu cel, l'ha convertit en el seu infern" (Hölderlin). L'utòpic és el que no té en compte els recursos.

Es tracta de tres tipus d'existència, tres formes de vida, de cap manera de tres professions (hi ha molt de donjoanisme entre els executius en política i en economia). Són tres camins tancats. Cerquem nous camins. **F**

Can Alcover acollirà el XXVI Seminari Blanquerna, que tractarà sobre la crisi econòmica i política.

Macià Calafat

Membre del Grup Blanquerna

Els propers dies 27 i 28 d'octubre, el Santuari de Lluc serà l'escenari d'una nova edició del Seminari Blanquerna, organitzat per l'associació que duu el seu nom. El Grup Blanquerna és un espai de debat i reflexió, plural i transversal que, des de posicions crítiques, treballa al servei de les Illes Balears i dels Països Catalans.

El seu objectiu és, mitjançant l'estudi i l'anàlisi, oferir a la ciutadania i especialment al jovent, eines interdisciplinars per entendre i afrontar els reptes que el segle XXI portarà a Mallorca, a les Illes Balears i als Països Catalans; a la Mediterrània, a Europa i al món; així com advocar per la globalització de les llibertats civils i nacionals, la justícia social, la igualtat, la solidaritat i la defensa dels drets humans i ecològics.

El Grup Blanquerna és una entitat germana de l'Obra Cultural Balear. Des del seu naixement el 1985, de la mà de persones com Climent Garau, Francesca Bosch, Pere Llabrés o Josep Maria Magrinyà, amb una inspiració nacionalista, humanista i progressista, el Grup Blanquerna ha contribuït a donar una formació integral a un ample i heterogeni ventall de joves mallorquins entre els que es trobaven destacats militants i activistes del sobiranisme illenc.

Durant la segona meitat dels anys vuitanta i les dècades dels noranta i dels dos mil, les seves activitats i, molt especialment, el seu tradicional seminari de tardor, han estat l'espai de trobada, coneixença, debat i reflexió per excel·lència de diverses generacions de joves illencs propers als valors del nacionalisme polític i cultural, el progrés social i la defensa del territori i el medi ambient.

Nombroses iniciatives de la societat civil mallorquina i del teixit associatiu juvenil, com el moviment en defensa de la llengua i la cultura catalanes o el sindicalisme estudiantil, foren esperonats fruit del treball i les sinèrgies generades pel Grup Blanquerna.

Un nombre important de joves de Principat de Catalunya i el País Valencià, a més, participaren habitualment a les trobades i seminaris. Uns aplecs que conjugaven allò formatiu i allò lúdic de forma molt habitual.

El Grup Blanquerna ha arribat al seu XXVI Seminari en un context marcat per la incertesa política, econòmica i social, tant a nivell de les Illes Balears i els Països Catalans com a l'àmbit global. Aquest seminari vol donar arguments per entendre, des de Mallorca, aquests temps presidits per la crisi de l'economia i de la societat, però també del model d'Estat. Uns canvis que afecten i afectaran, ben segur, a les properes generacions i davant els quals cal prendre postura.

El títol de la trobada és "Mallorca davant la crisi global i la crisi de l'Estat".

L'acte té el suport de l'Obra Cultural Balear, de la Fundació Emili Darder i de l'Ateneu Pere Mascaró.

El Seminari comptarà, en aquesta ocasió, amb diverses conferències i taules rodones.

Així, el dissabte, 27 d'octubre començarien els economistes Ferran Navinés i Carles Manera parlaran sobre "*La crisi econòmica: com hem arribat fins aquí? i com en podem sortir?*". I després serà el torn de l'economista Maria Antònia Truyols i del professor de Filosofia Bernat Riutort, que tractaran el tema "*Frau, dèficit i inequitat fiscal: Estat del Benestar o Estat de beneficència?*". Posteriorment, l'economista Jaume Garau i el geògraf Ivan Murray debatran sobre "*Alternatives de futur: model econòmic, energètic, mediam-biential i territorial*".

Les sessions del dissabte horabaixa començaran amb una presentació de propostes sobre "*Economia local i sobirania alimentària: el cas de Mallorca*", a càrrec de Mateu Morro, d'Unió de Pagesos de Mallorca; i de membres de Projecte Cooperativa integral, Cooperativa Coanegra i Mercat Ecològic. Posteriorment, tindrà lloc la taula rodona "*Una societat mobilitzada, llavor de canvi*", que comptarà amb membres de col·lectius que han organitzat diferents mobilitzacions ciutadanes a Mallorca. Hi prendran part Maties Oliver, president de Jubilats per Mallorca; Margalida Ramis, portaveu del GOB; i Rosa Deyà de la Plataforma CRIDA per a una educació pública de qualitat, i un membre de la Societat Balear de medicina familiar i comunitària.

L'endemà, diumenge, 28 d'octubre, el Blanquerna analitzarà el debat territorial i el model d'Estat. El president de la Fundació Emili Darder, Pere Sampol i el sociòleg valencià Rafael Castelló parlaran sobre “*El fracàs de l'Estat Espanyol: Economia, política, identitats*”.

El Seminari acabarà amb la taula rodona “*Nous escenaris polítics a Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià*”, amb la participació de Mònica Oltra, diputada de Compromís a les Corts Valencianes; d'Alfred Bosch, diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya al Congrés; de Biel Barceló, diputat de la Coalició PSM-Iniciativaverds-Entesa i de Josep Melià, president de Convergència per les Illes.

Els interessats poden enviar un correu electrònic a secretaria@ocb.cat

l'altra mirada

Número 10 - octubre 2012

SEGUIRAN LES MOBILITZACIONS !

7 d'octubre tothom al carrer

Edita Ateneu Pere Mascaró

Vols rebre la revista?

www.ateneuperemascaro.org
ateneu.peremascaro@gmail.com

[Clica aquí i inscriu-te a L'Altra Mirada](#)

